

Spoštovani,

pošiljamo pisno pojasnilo v zvezi z izogibanjem plačila dolgov državi z osebnim stečajem.

Z zadnjo novelo zakona so bili že zaostreni pogoji za odpust, zato se takšnim dolžnikom dolga ne more odpustiti. Postopek osebnega stečaja sam po sebi še ne predstavlja zlorabe, temveč so šele v tem postopku zaradi intervencije sodišča in postavitve stečajnega upravitelja kot zakonitega zastopnika stečajnega dolžnika zaznane posledice pred tem sklenjenih pogodbenih razmerij in razpolaganj s premoženjem, ki jih je dolžnik že opravil.

Ministrstvo za pravosodje je v letu 2016 v okviru zadnjih zakonskih sprememb ureditve osebnega stečaja posebno skrb namenilo omejevanju in preprečevanju možnosti zlorab izpolnjevanja obligacijskih razmerij, ki jih pogodbene stranke sklepajo v okviru avtonomne svobodne volje, le-te pa se pokažejo šele takrat, ko ena od strank (dolžnik) zaradi insolventnosti ni sposobna izpolniti svojih obveznosti upnikom. V pripravo rešitev se je s svojimi predlogi aktivno vključila tudi Zbornica upraviteljev Slovenije.

Prenovljena zakonska ureditev upnikom in upravitelju nudi več možnosti in učinkovitejše varstvo proti morebitnim zlorabam s strani dolžnika. Za stečajnega dolžnika se je uvedla dolžnost sodelovanja s sodiščem in upraviteljem. Z namenom preprečiti dolžniku skrivanje premoženja se je podaljšalo obdobje izpodbojnosti pravnih dejanj stečajnega dolžnika s treh na pet let. Hkrati se je razširil nabor pravnih poslov in dejanj, ki jih je mogoče izpodbijati v tem daljšem obdobju, tudi na posle s pravnimi osebami, ki so povezane s stečajnim dolžnikom ali ožje povezanimi fizičnimi osebami stečajnega dolžnika. Banke, borznoposredniške družbe, klirinškodpotna družba, sodišča, davčne uprave in drugi upravljavci zbirk osebnih in drugih podatkov morajo upravitelju na njegovo zahtevo posredovati vse podatke, vključene v zbirkah osebnih in drugih podatkov, ki jih upravljajo, pomembne za ugotovitev pravnega položaja in premoženja stečajnega dolžnika, premoženja njegovega zakonca ali partnerja, ter poslov, ki bi lahko imeli značilnosti izpodbojnih pravnih ravnanj.

Končanje osebnega stečaja za dolžnika še ne pomeni oprostitev plačila preostanka njegovih neplačanih obveznosti – torej odpusta obveznosti. V tem pogledu osebni stečaj predstavlja le obliko generalne izvršbe, kjer se upniki iz unovčenega dolžnikovega premoženja, ker je tega premalo za poplačilo vseh upnikov, poplačujejo hkrati in v sorazmernih deležih.

Dolžnik je po končanju osebnega stečaja (unovčenju njegovega premoženja in prestani preizkusni dobi) prost plačila preostanka obveznosti le v primeru, da se je zanj uspešno končal (vzporedni) postopek odpust obveznosti. V primerih, kadar ta postopek s strani dolžnika sploh ni bil predlagan, ali pa je sodišče odpust zavrnilo, do odpusta obveznosti sploh ne pride in mora dolžnik obveznosti poplačati tudi po končanem osebnem stečaju. V tem primeru je pravnomočni sklep o končanju postopka osebnega stečaja izvršilni naslov za izterjavo neplačanih priznanih terjatev.

Iz javno dostopnih spletnih objav AJPES v zvezi z izpostavljenim primerom ne izhaja, da je v osebnem stečaju, ki je bil pravnomočno končan, prišlo do sklepa o odpustu obveznosti. To pomeni, da dolg, kljub dejstvu, da (še) ni bil uspešno izterjan, še vedno obstoji.

V izogib zlorabam instituta odpusta obveznosti je bil v letu 2016 ta del postopka osebnega stečaja pomembno nadgrajen. Na eni strani je bil na novo opredeljen namen odpusta obveznosti, ki je v tem, da se poštenemu in vestnemu stečajnemu dolžniku omogoči odpust tistih obveznosti, ki jih ni zmožen izpolniti iz premoženja, ki ga ima pred začetkom stečajnega postopka in premoženja, pridobljenega med preizkusnim obdobjem. Na drugi strani pa so se prenovile ovire za odpust obveznosti. Ker vseh mogočih pojavnih oblik zlorabe pravice do odpusta obveznosti ni mogoče v zakonu določno naštetih, je bil sistem ovir nadgrajen tudi z generalno klavzulo, ki opredeljuje zlorabo pravice do odpusta obveznosti.

Odpust obveznosti ni mogoč, če iz ravnanj stečajnega dolžnika v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja ali glede na njegov premoženjski položaj izhaja, da bi bil odpust obveznosti temu stečajnemu dolžniku v nasprotju z namenom odpusta obveznosti. Ugovorni razlog za zavrnitev odpusta obveznosti so med drugim tudi kršitev sodelovalne dolžnosti stečajnega dolžnika z upraviteljem in sodiščem, nepravilna in nepopolna navedba dolžnikovega premoženja, prevzemanje

obveznosti s strani stečajnega dolžnika v zadnjih petih letih pred uvedbo postopka osebnega stečaja, ki so nesorazmerne z njegovim premoženjskim položajem, ali če je razpolagal s dolžnik svojim premoženjem neodplačno ali za neznatno plačilo itd. Na ovire proti odpustu obveznosti mora upravitelj paziti po uradni dolžnosti, ugovor pa lahko vložijo tudi upniki stečajnega dolžnika.

Kadar sodišče poštenemu stečajnemu dolžniku s sklepom ugotovi odpustu obveznosti, odpust obveznosti za določene kategorije terjatev ne učinkuje. Odpust obveznosti ne učinkuje na prednostne terjatve, terjatve iz naslova denarne kazni ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, izrečenih v kazenskem postopku, v pogojni obsodbi določenega pogoja vrnitve premoženjske koristi, pridobljene s kaznivim dejanjem, oziroma povrnitve škode, povzročene s kaznivim dejanjem, globe ali odvzema premoženjske koristi, pridobljene s prekrškom, izrečenih v postopku o prekršku, odvzema premoženja nezakonitega izvora in povrnitve škode, povzročene namerno ali zaradi hude malomarnosti.

Pravnomočen odpust obveznosti je možno tudi izpodbijati. Ker se zaradi globalizacije in vedno večjega nabora razpoložljivih finančnih instrumentov in oblik plačilnih storitev na eni strani in pravnih redov ter ponudnikov plačilnih storitev, ki ne razkrivajo identitete uporabnikov, v praksi vedno težje odkrije pravi imetnik premoženjskih pravic, se je rok za vložitev tožbe na razveljavitev odpusta obveznosti z dveh let podaljšal na tri leta.

Obenem pa se je upnikom, ki po pravnomočnosti sklepa o odpustu obveznosti najdejo dolžnikov premoženje, ki ga je ta pridobil pred odpustom obveznosti (in ga prikril), dala možnost, da dosežejo razveljavitev odpusta obveznosti že, če predlagajo začetek stečajnega postopka nad takim, naknadno najdenim premoženjem. V tem primeru uveljavljanje zahtevka za razveljavitev odpusta obveznosti ni vezano na triletni rok.

Lep pozdrav,

	REPUBLIKA SLOVENIJA
	MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
	KABINET MINISTRA - ODNOSI Z JAVNOSTMI
	Župančičeva 3, 1000 Ljubljana T: 01 369 54 04 www.mp.gov.si